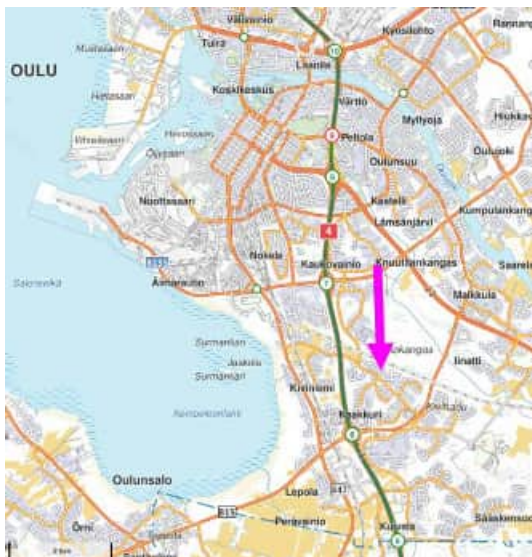
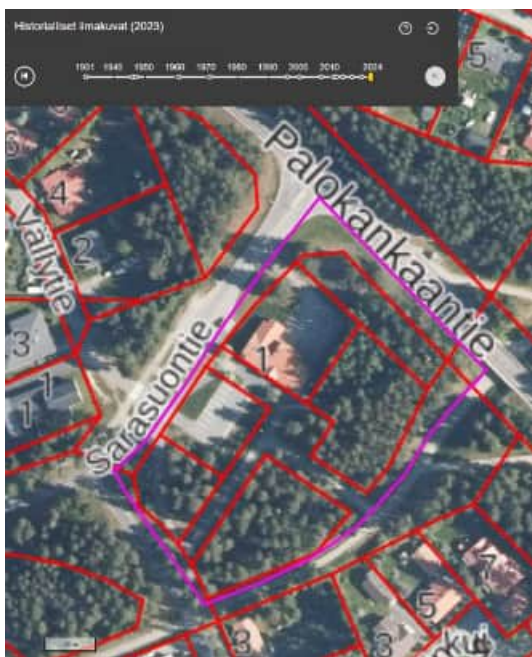
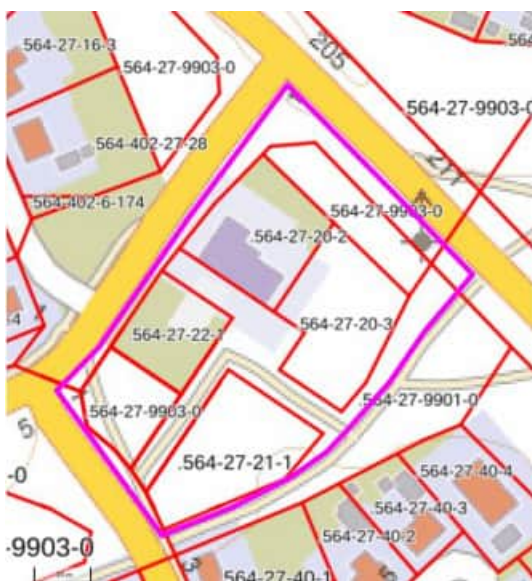




OULUN KAAKKURIN SARASUONTIEN ASEMAKAAVAN MUUTOSALUEEN 564-2584 LUONTO- JA MAISEMASELVITYS VUONNA 2024



1.10.2024
Juha Siekkinen
Kosteikkomaailma tmi

Sisällys

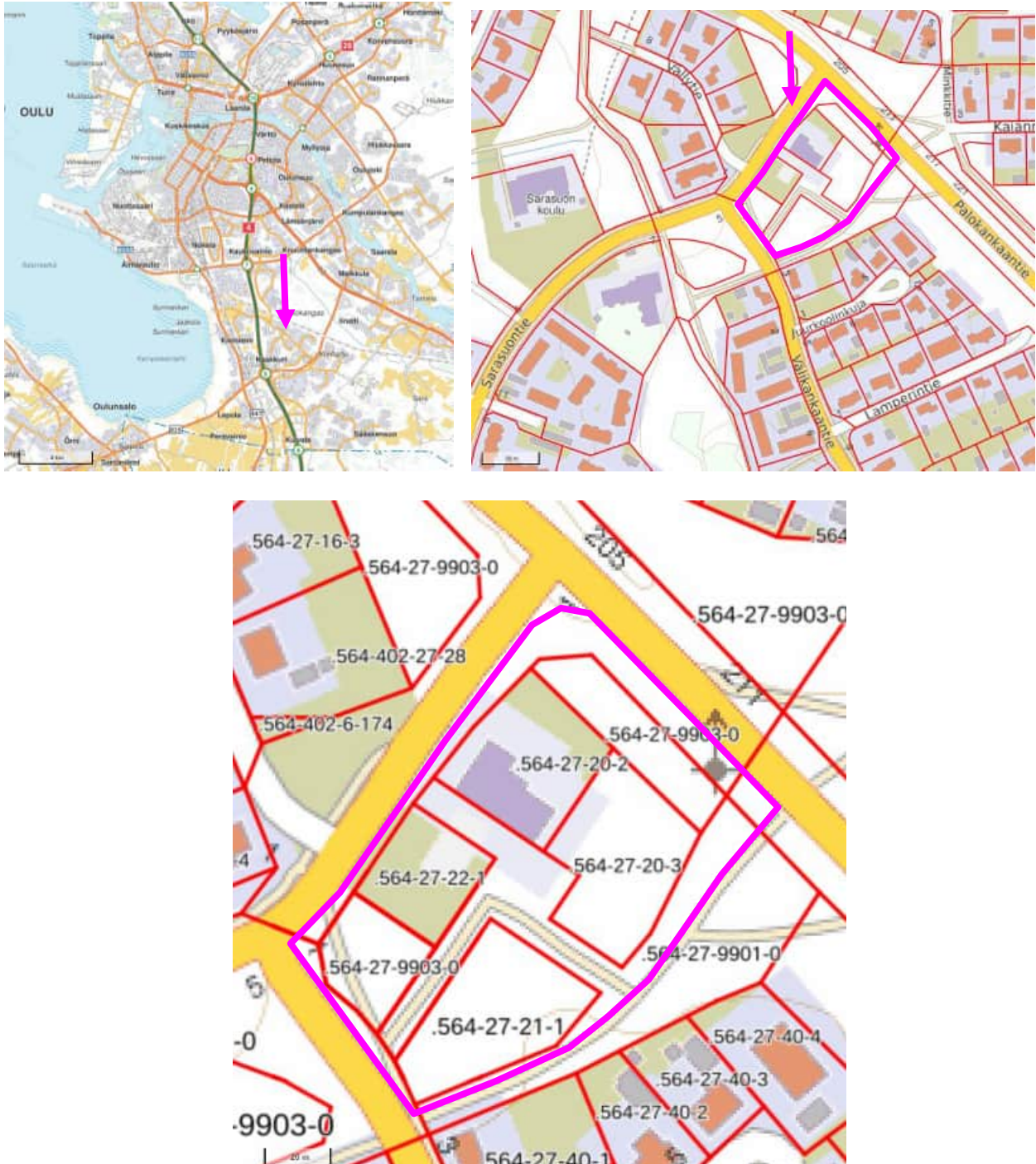
JOHDANTO	3
1 SELVITYSALUEEN YLEISKUVAUS	3
2 ARVIOINTIMENETELMÄT	5
3 KASVISTO JA KASVILLISUUS	6
4 ELÄIMISTÖ	14
4.1 Linnusto	14
4.2 Lepakot, liito-orava, sammakkoeläimet ja muut eläimet	14
5 ALUEEN MAAPERÄ, MAISEMA JA PINNAN MUUODOT	15
5.1 Maaperä	15
5.2 Maisema	16
5.3 Pinnan muodot	21
6 YHTEENVETO JA SUOSITUKSET	22
7 LÄHTEET	24

JOHDANTO

Tämä luonto- ja maisemaselvitys on tehty Oulun kaupungin Kaakkurin kaupunginosassa sijaitsevan Sarasuontien asemakaavamuutoksen (564-2584) taustaselvitykseksi. Selvityksen on laatinut Juha Siekkinen, Kosteikkomaailma tmi. Lähtötiedot pohjautuvat Maanmittauslaitoksen ja Suomen ympäristökeskuksen aineistoihin. Maastotyöt ja raportti on tehty keväällä–kesällä 2024.

1 SELVITYSALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalue sijaitsee Oulun kaupungin keskustasta 5 km eteläkaakkoon, Kaakkurin kaupunginosassa (kuva alla).



Kuva 1. Selvitysalueen sijainti. Alakuvassa selvitysalue on rajattu violetilla viivalla.

Lähde: Paikkatietoikkuna.fi

Selvitysalueen pohjoisrajana on Palokankaantie, länsirajana Sarasuontie, etelärajana Välikankaantie ja itärajana päällystetty kevyen liikenteen väylä. Selvitysalueen länsiosassa on liikekeskusalue, jossa on aiemmin toiminut kauppa. Tällä hetkellä se toimii vuokrattavien varastojen liikkeenä. Sen pohjois- ja eteläpuolella on päällystetyt pysäköintialueet. Selvitysalueen ulkopuolella, lähiympäristössä on useita erikokoisia puustoisia viheralueita, joita ympäröi pientalovaltaiset asuinalueet.



Kuva 2. Selvitysalueen (violetti viiva) lähiympäristön luonto- ja maankäyttöalueet. Keltaisella on merkitty lähiympäristön puustoisia viheralueita.

Lähde: Paikkatietoikkuna.fi

2 ARVIOINTIMENETELMÄT

Kasvisto ja kasvillisuus selvitys ja muu alueeseen tutustuminen sekä valokuvaukset tehtiin lintulaskentojen jälkeen samoina päivinä sekä 1.7. ja 27.9.2024.

Selvitysalueen pesimälinnusto kartoitettiin parilaskentana ja kiertolaskentamenetelmällä. Ensimmäinen parilaskenta tehtiin 23.5.2024 klo 5.15–6.05, toinen 31.5.2024 klo 5.25–6.05. Laskennassa kierrettiin koko alue läpi ja osin ympäri. Kaikki pesimiseen viittaavat havainnot (mm. soidinlaulu, esiintyminen lajille sopivassa pesimäympäristössä, pesintään liittyvät varoitussäät) on tulkittu pesiviksi pareiksi.

Erillisistä lepakkokartoitusta ei tehty, koska siihen ei arvioitu olevan tarvetta seuraavassa mainittujen suositusten takia. Suomen Lepakkotieteellisen yhdistyksen lepakkokartoituksiin tarkoitetuissa suosituksissa (Suomen Lepakkotieteellinen yhdistys 2023) on kartoitustarpeesta mainittu mm:

”Lepakkoselvityksen laajuuteen ja toteuttamistapaan vaikuttavat alueen arvioitu merkitys lepakoille sekä suunniteltu maankäyttö.”

Jos alue luontotyyppiensä perusteella vaikuttaa lepakoille sovelialta elinympäristöltä tai alueella on lepakoille soveltuvia lisääntymis-, päiväpiilo- tai talvehtimipaikkoja, voi selvitykseen olla tarpeen sisällyttää useita kartoitusmenetelmiä. Jos taas alueella on vähän mahdollisia lisääntymis- tai ruokailualueita, voi aktiivikartoitus tai pelkkä asiantuntija-arvio alueen soveltuvuudesta lepakoille kartta- ja luontotyyppitietojen ja/tai maastokatselmuksen perusteella antaa riittävän pohjan lepakoiden huomioimiselle maankäytön suunnittelussa.”

Lisäksi yhdistyksen suosituksissa mainitaan kaavoitustason ja maankäytön vaikutusten osalta kartoitustarpeesta seuraavaa:

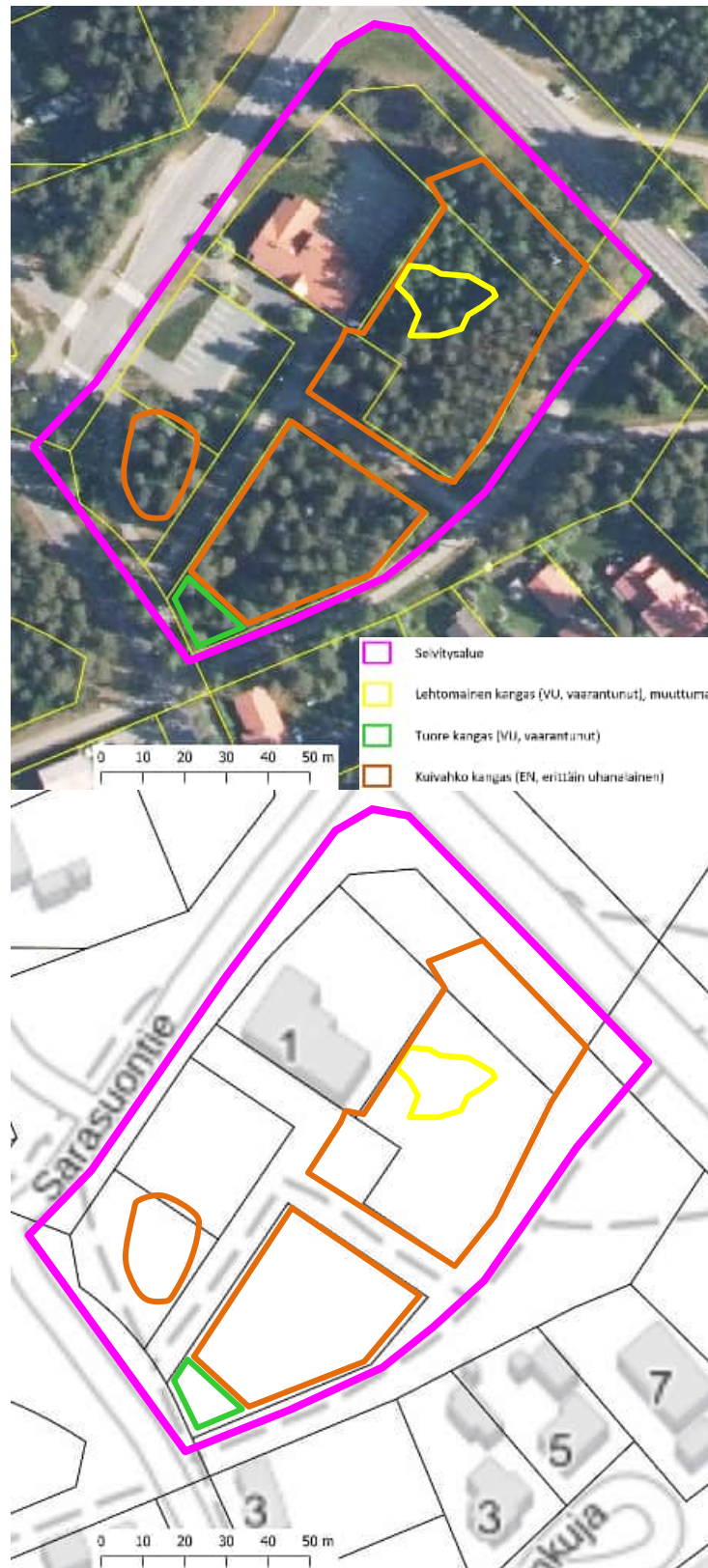
”Tarkka selvitys (asemakaavataso). Keskittyy lepakoiden päiväpiilojen (mahdollisten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen) paikantamiseen ja säilyttämiseen, näiden ekologisen toimivuuden turvaavien siirtymisreittien osoittamiseen sekä lepakoiden ravinnonsaannin kannalta tärkeiden alueiden tunnistamiseen. Voi olla tarpeen tehdä myös hyvin pienissä hankkeissa, jos maankäyttö kohdistuu tunnettujen tai mahdollisten lisääntymispaikkojen läheisyyteen tai rakennuksia aiotaan purkaa.”

Viitasammakolle sopivia soidinympäristöjä kartoitettiin maastossa 23.5.2022 lintulaskennan yhteydessä. Maastokäynneillä arvioitiin, että erilliseen lepakkoselvitykseen ei ole tarvetta, koska selvitysalue on metsää tai päällystettyjä piha-alueita eikä reheviä, saalistukseen sopivia ympäristöjä ole.

Muita alueen ominaispiirteiden tunnistamiseen liittyviä menetelmiä olivat laji.fi-tietokannan tarkastelu 1.10.2024 sekä historiallisten karttojen ja ilmakuvien käyttö. Maisemaselvitys laadittiin olemassa olevien selvitysten, maanmittauslaitoksen ja kaupungin lähtötietoihin ja karttamateriaaliin pohjautuen. Valokuvia otettiin 23.5., 1.7. ja 27.9.2024.

3 KASVISTO JA KASVILLISUUS

Sarasuon selvitysalueen itäpuolisko on metsäistä aluetta. Kuvassa 3 ovat alueen luontotyypit ja sen jälkeen niiden kuvaukset. Metsien osalta luontotyypeistä on esitetty perustyyppit ja niiden uhanalaisuusluokittelu Luontotyyppien punaisen kirjan verkkopalvelun mukaisella tasolla. Lisäksi on arvioitu niiden edustavuus.



Kuva 3. Selvitysalueen luontotyypit ja niiden uhanalaisuus v. 2023 väriortokuvassa ja taustakartassa.

Lähde: Paikkatietoikkuna.fi ja Oulun kaupunki

Luontotyyppi lehtomainen kangas, muuttuma (VU, vaarantunut)

- pohjoisosan länsiosassa on aikoinaan kaivettu maata pieneltä alueelta, mikä näkyy korkeusaineistossa enintään puoli metriä alempana maanpinnan tasona. Tälle alueelle on kasvanut lehtipuustoa ja kasvillisuudessa lehtomaisen kankaan lajeja, joten kyseessä on muuttuma.
- aluskasvillisuudessa on muun muassa oravanmarja, käenkaali, pohjanpunaherukka, peltokorte, koiranputki ja hieman mesiangervoa reunassa.
- puusto on lehtipuustoa, jossa on lähinnä läpimitaltaan 10–20(25) cm rauduskoivua, yksittäisiä 10–20 cm raitoja sekä nuoria pihlajia ja tuomia.
- lahopuuna on yksittäisiä nuoria koivupökökelöitä ja yksi läpimitaltaan 20 cm muutaman metrin pituinen koivupökökelö.
- luontotyyppin edustavuus on vähäinen, koska kyseessä on muuttuma, jossa aluskasvillisuus ja puusto ovat kehittyneet pienelle maanottoalueelle.

Luontotyyppi tuore kangas (VU, vaarantunut)

- pieni kaistale eteläosassa lähellä tietä. Puusto kuusivaltaista, seassa yksittäisiä mäntyjä
- aluskasvillisuudessa vallitsee mustikka, lisäksi on jonkin verran puolukkaa ja variksenmarjaa. Kenttäkerroksessa on lähinnä metsäkerrossammalta ja hieman seinäsammalta.
- puusto on kuusivaltaista, jossa puiden rinnankorkeusläpimitta on 20–30 cm ja joka on harvennettu tasaväliseksi ja latvuskorkeus on melko tasainen.
- lahopuuta ei ole.
- luontotyyppin edustavuus on vähäinen, koska se on pienialainen, sitä on harvennettu, puusto on melko tasaikäistä eikä lahopuuta ole.

Luontotyyppi kuivahko kangas (EN, erittäin uhanalainen)

- lähes koko alue on kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa varttunut männikkö.
- kenttäkerroksen kasvillisuudessa vallitsee puolukka, lisäksi on variksenmarjaa, kanervaa ja harvakseltaan mustikkaa. Pohjakerroksessa on seinäsammalta ja metsäkerrossammalta.
- puusto on varttunutta männikköä, jossa puiden rinnankorkeusläpimitta on 20–35(40) cm ja joka on harvennettu tasaväliseksi ja latvuskorkeus on melko tasainen.
- puuston alla kasvaa monin paikoin melko tiheässä männyn taimia, joiden pituus on alle 3 m
- lahopuuta on vain hyvin vähän, sillä kuolleet ja sairaat puut on ilmeisesti poistettu aiempien hakkuiden yhteydessä. Selvitysalueella on 2 kuollutta pystymäntypuu, läpimitaltaan 20 cm ja ainakin 2 tervasroson pahasti vaivaamaa puuta.
- luontotyyppin edustavuus on heikentynyt, koska sitä on harvennettu, puusto on melko tasaikäistä ja lahopuuta on vain hyvin vähän.

Vieraslajeja tai uhanalaisia kasvilajeja ei havaittu eikä niitä ole tallennettu laji.fi-tietokantaan (tietokanta tarkistettu 1.10.2024).

Selvitysalueella ei ole metsälain 10 §:n tarkoittamia erityisen arvokkaita elinympäristöjä (lähde: Suomen metsäkeskuksen avoin metsä- ja luontotietopalvelu, tarkistettu 1.7.2024).



Kuva 4. Pohjoisosan maanottoalueen lehtomaisen kankaan painanteen lehtipuustoa sekä kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuutta. Kuvattu 1.7.2024.



Kuva 5. Pohjoisosan kuivahkoa kangasta, jossa varttunut männikkö on harvennettu tasaväliseksi. Taustalla vasemmalla näkyy puustoltaan pienempi ja tiheämpi lehtomaisen kankaan painanne. Kuvattu 1.7.2024.



Kuva 6. Pohjoisosan kuivahkoa kangasta. Kuvattu 1.7.2024.



Kuva 7. Keskiosan kuivahkoa kangasta, jonka läpi menee luode-kaakko-suunnassa päällystetty pyörätie. Kuvattu 1.7.2024.



Kuva 8. Eteläosan kuivahkoa kangasta, jossa varttunut männikkö on harvennettu tasaväliseksi. Kuvan keskiosassa on pystyyn kuollut mänty. Kuvattu 1.7.2024.



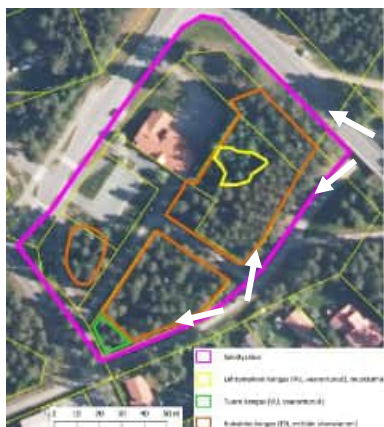
Kuva 9. Eteläpään tuoreen kankaan pieni tuoreen kankaan alue, jossa kenttäkerroksessa valtalajina on mustikka pohjakerroksessa metsäkerrossammut. Kuvattu 1.7.2024.



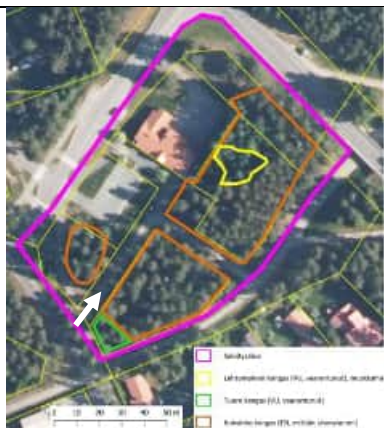
Kuva 10. Selvitysalueen eteläosan länsipuolella on useita huomattavan suuria mäntyjä. Kuvattu 1.7.2024.



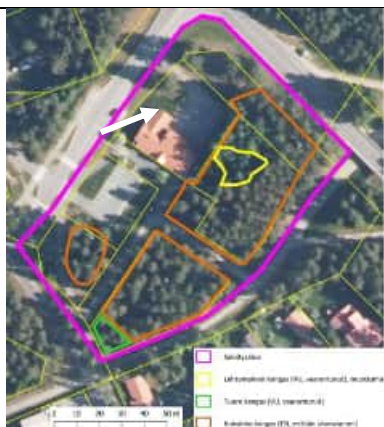
Kuva 11. Selvitysalueen länsiosa on liikerakentamisen aluetta, jossa pohjoisosalla on liikerakennus ja eteläosassa päällystetty pysäköintialue, kevyen liikenteen väyliä sekä hoidettuja viheralueita. Kuvattu 27.9.2024.



Kuva 12. Selvitysalueen itäosan pohjoisreuna kevyen liikenteen väylän länsipuolella ja Palokankaantien varrella (alin kuva) on kuivahkon kankaan mäntymetsää. Kuvattu 27.9.2024.



Kuva 13. Selvitysalueen keskiosan eteläpäässä on useita huomattavan suuria mäntyjä. Kuvattu 1.7.2024.



Kuva 14. Selvitysalueen länsiosan eteläreunalla on 15 suurikokoisen männyn ryhmä ja sen alla nuorempaa puustoa. Ryhmä on kahden kevyen liikenteen väylän ympäröimä ja siten näkyvällä paikalla ja säilyttämisen arvoinen. Kuvattu 27.9.2024.



Kuva 15. Selvitysalueen länsiosan pohjoisreunalla on useita huomattavan suurten mäntyjen ryhmiä. Sarasuon ja Palokankaantien kulmauksessa on 13 kpl läpimitaltaan 25–35 cm näyttävää mäntyä. Kuvattu 27.9.2024.

4 ELÄIMISTÖ

4.1 Linnusto

Selvitysalueen linnusto kartoitettiin 23.5. ja 31.5.2024 ja tulokset ovat taulukossa 1.

Taulukko 1. Oulun Kaakkurin Sarasuontien selvitysalueen linnusto vuonna 2024.

Laji	Direktiivilaji, uhanalaisuus- luokka	Parien määrä	Lisätiedot
Lehtokurppa	NT	0–1	Lähti selvitysalueen pohjoisosasta maasta, mutta todennäköisesti ei pesi alueella
Västäräkki		1	1 koiras länsiosan liikekeskusrakennuksen pohjoispuolella
Räkätirastas		1	Varoitteleva yksilö
Punakylkirastas		1–2	2 koirasta lauloi selvitysalueella samaan aikaan
Peippo		1–2	Selvitysalueen etelä- ja pohjoispäässä laulavat koiraat
Pajulintu		1	1 koiras lauloi
Kirjosieppo		0–1	1 koiras lauloi alueella, mutta pesinee ulkopuolella
Sinitäinen		1	1 koiras lauloi
Talitiainen		1	1 koiras lauloi
Vihervarpunen		0–1	1 koiras lauloi useita kertoja ylilennolla

D = lintudirektiivin liitteen I laji

Uhanalaisten lajien luokittelu, Suomen punaisen kirjan 2019 lintulajit:

EN = uhanalainen laji, luokka erittäin uhanalainen

VU = uhanalainen laji, luokka vaarantunut

NT = luokka silmälläpidettävä.

Selvitysalueelta ei tavattu uhanalaisiksi luokiteltuja tai silmälläpidettäviä lajeja. Västäräkin suojeluluokitus on silmälläpidettävät (NT), mutta sitä ei pidetä uhanalaisena lajina. Uhanalaisia lajeja ei ole tallennettu laji.fi-tietokantaan (tietokanta tarkistettu 1.10.2024).

Linnusto oli tavanomaista ja yleisesti esiintyvää havu- ja sekametsien lajistoa. Linnustossa on useita kultturiympäristön suosijoita, kuten koloissa ja linnunpöntöissä pesivät tiaiset ja kirjosieppo. Alueelta havaittiin vain yksi koivupötkkelö pohjoisosan lehtomaisella kankaalla, jossa oli todennäköisesti käpytikan aiemmin tekemä pesäkolo. Havaituista kolopesijöistä joku saattaa pesiä siinä koivupötkkelössä, mutta siihen ei saatu varmuutta. Useimmat kolopesijöistä pesivät todennäköisimmin lähiympäristön pientalojen pihapiireissä olevissa linnunpöntöissä, jolloin ensisijaisesti pönttöjen saatavuus määrittelee lintujen reviirien sijoittumisen ja laajuuden. Selvitysalueella ei ole kuin yksittäisiä lahopuita, mikä ilmenee myös kolopesijöille sopivien kolojen hyvin vähäisessä määrässä.

4.2 Lepakot, liito-orava, sammakkoeläimet ja muut eläimet

Oulun seudulla esiintyvälle pohjanlepakolle selvitysalueen kaltaiset puustoiset, kuivahkojen kankaiden havumetsät eivät ole ensisijaisia elinalueita. Alueen ainoa rakennus on nykyaikaista rakennustekniikka edustava rakennus, jonka ullakkotiloihin ei lepakolla ole pääsyä. Näiden syiden vuoksi varsinaista lepakkokartoitusta ei tehty.

Selvitysalueella ei ole lepakoille otollisia pesäkoloja tai levähtämispaikkoja yhtä koivussa olevaa koloa lukuun ottamatta. Lepakoiden saalistukseen soveltuvia kosteikkoympäristöjä ei ole, vaan metsät ovat lähinnä kuivahkon kankaan hoidettua männikköä, jossa hyönteislajisto on tyypillisesti vähäisempi ja yksipuolisempi kuin kasvillisuudeltaan monipuolisemmissa ympäristöissä. Päälystetyt piha-alueet, vaikka ovatkin avoimia alueita, ovat huonoja ravinnonhankinta-alueita. J. Siekinen on havainnut pohjanlepakkoja Oulun seudun päälystettyjen pyöreiden tai jalankulkuväylien varrella, joissa valaistus houkuttelee hyönteisiä. Ne ovat olleet kuitenkin lähiympäristöltään rehevämpiä tai muuten monimuotoisempia alueita kuin Sarasuon alueen pyörätiet. Talviajan horrosjaksoon sopivia koloja tai rakennuksia ole.

Liito-oravalle selvitysalue ei ole sopivaa aluetta, koska metsä on havupuuvaltaista ja länsiosa on laajalti avointa. Itäosalla on vain pieni nuoren lehtipuuston alue eikä sellainen yksinään riitä liito-oravalle. Lisäksi selvitysalueen ulkopuolella lähialueella puusto on havupuuvaltaista eikä ole siksi optimaalista lajille.

Viitasammakkokartoitus tehtiin 23.5.2024 1. linnustolaskennan yhteydessä. Selvitysalueella tai sen välittömässä lähiympäristössä ei ole sammakkoeläimille sopivia vesiplataikkoja tai oja, joissa olisi vettä riittävästi edes keväällä. Maaperä on hyvin suotautuvaa hiekkamoreenia eikä sinne pääse kertymään vettä.

Siili havaittiin selvitysalueen pohjoisosassa 31.5.2024 ja orava eteläosassa 1.7.2024.

5 ALUEEN MAAPERÄ, MAISEMA JA PINNAN MUUODOT

5.1 Maaperä

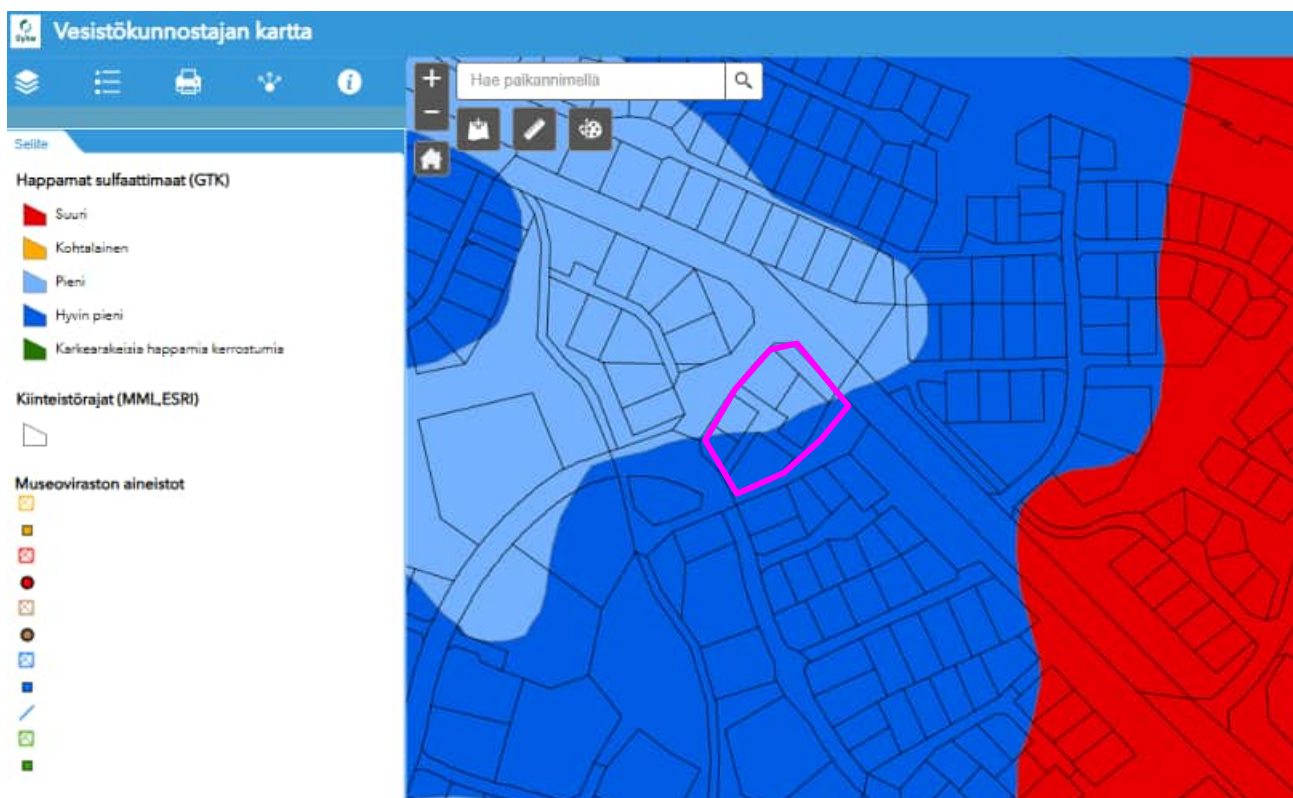
Maaperäkartan mukaan selvitysalueen pinta- ja pohjamaalajit ovat hiekkamoreenia. Luoteisosassa em. maalajit ovat hiekkaa. Eteläosa on moreenikumpujen muodostumaksi luokiteltua aluetta (kuvat alla).



Kuva 16. Maaperäkartta.

Selvitysalueella on happamien sulfaattimaiden esiintymisen osalta riski pieni tai hyvin pieni (kuva alla).

Lähde: Paikkatietoikkuna.fi

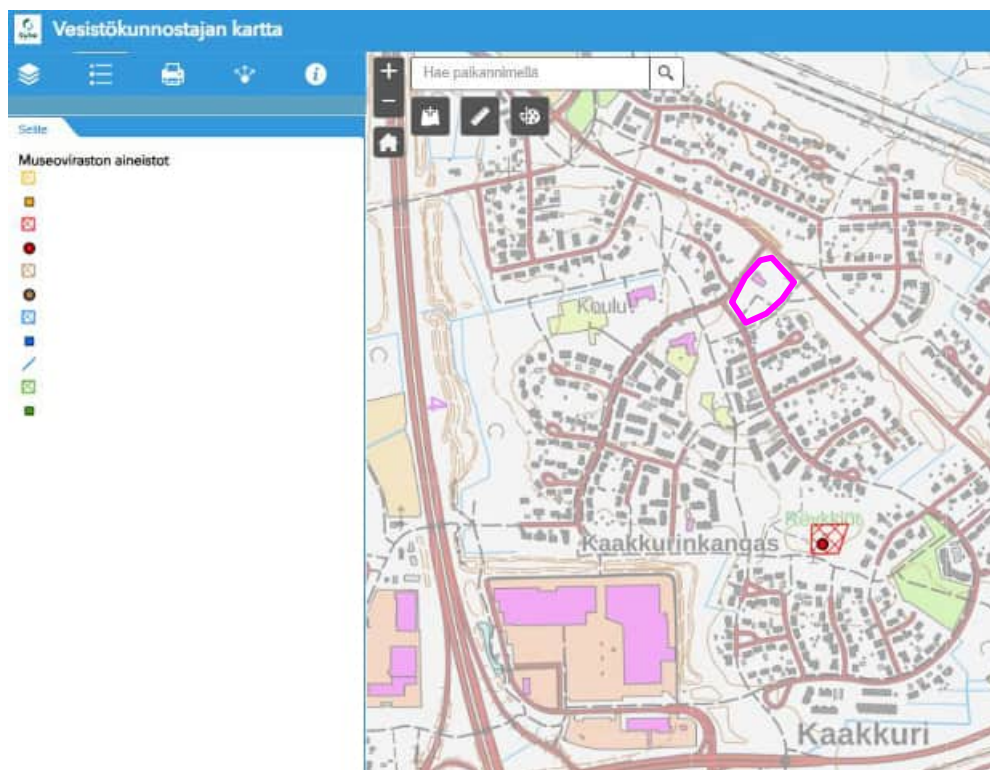


Kuva 17. Selvitysalueella happamien maiden esiintymisen riski on pieni tai hyvin pieni.

Lähde: Vesistökuunnostajan kartta.

5.2 Maisema

Selvitysalueella ei sijaitse kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaita kohteita. Alue ei sisällä Maisema-alueueryöryhmän ehdotuksen karttarajausten sisälle (kuva alla).

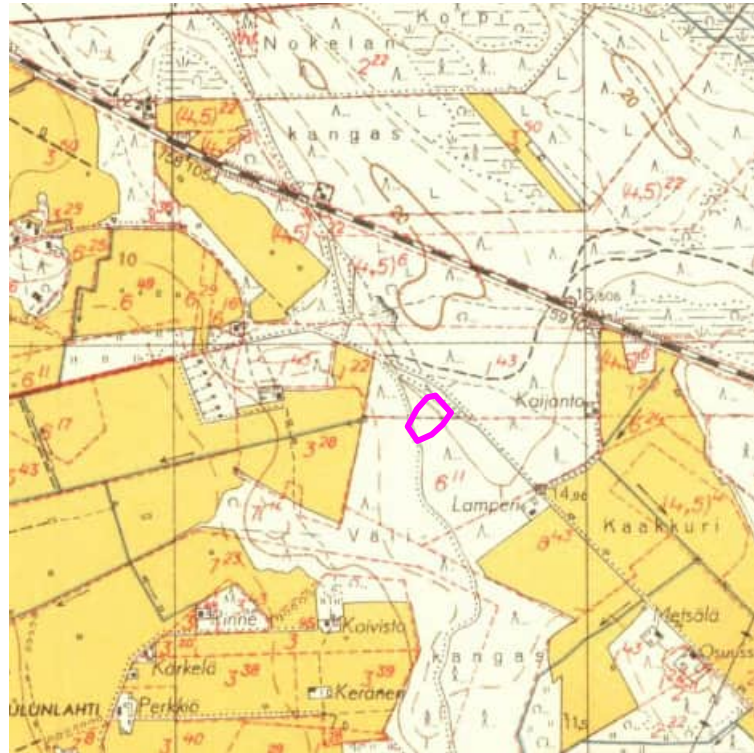


Kuva 18. Museoviraston aineistoissa lähin muinaismuisto on kaakkoispuolella selvitysalueen ulkopuolella.

Lähde: Vesistökuunnostajan kartta.

Maiseman viimeaikainen kehittyminen

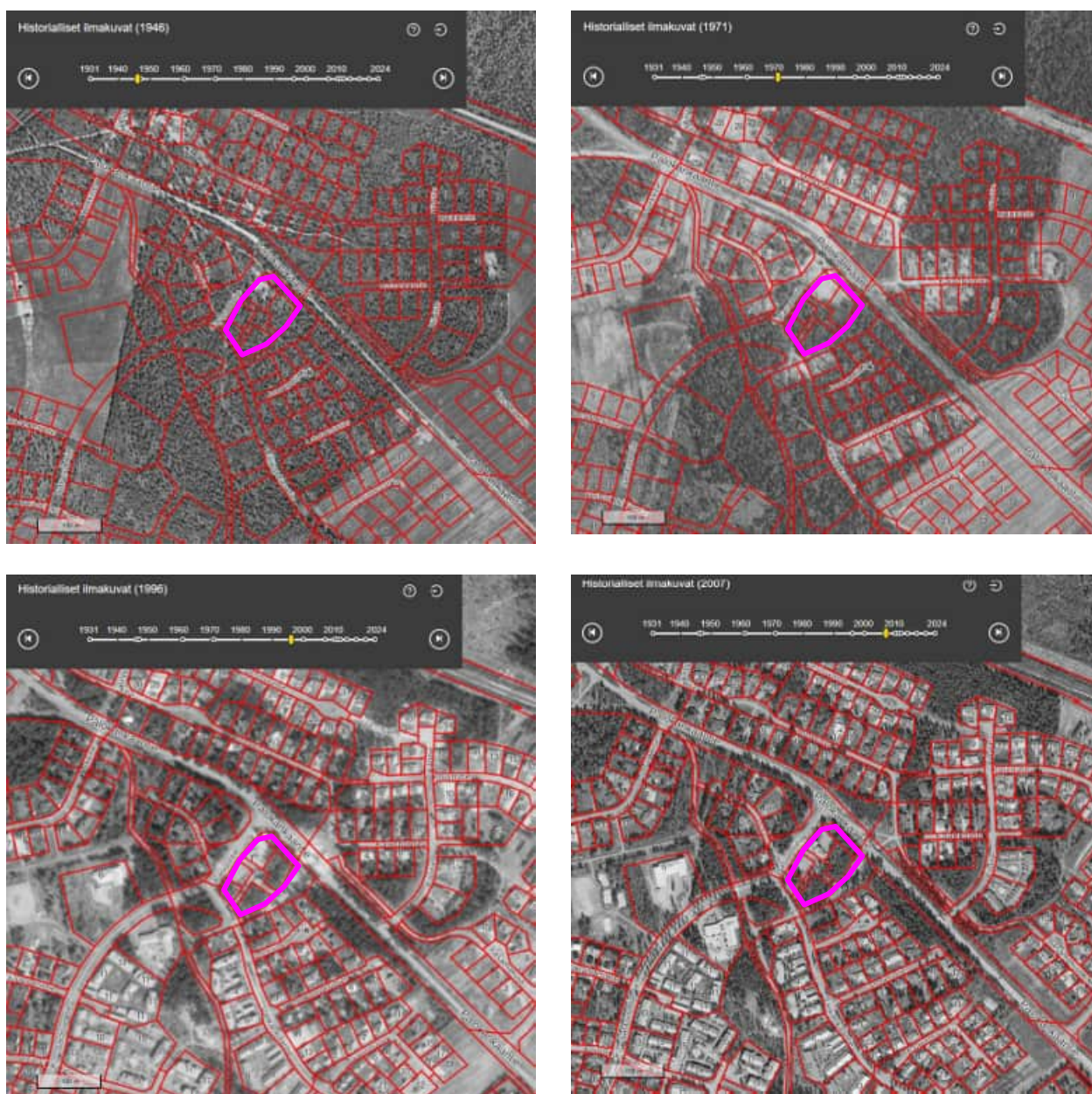
Selvitysalueen seutu on ollut metsäistä seutua v. 1952 (kuva alla). V. 1981 peruskartassa alueelle on rakennettu pientaloja (kuva alla). Länsipuolella on ollut viljelyksessä olevia peltöjä melko lähellä vielä 1950-luvun alussa ja jotka on myöhemmin rakennettu asuinalueiksi. Kaakkurin kaupunginosan rakentaminen on ollut laajamittaista 1980-luvun jälkeen ja se ilmenee selkeästi myös selvitysalueen nykyisenä yhdyskuntarakenteena.



Kuva 19. Selvitysalueen lähiseudun peruskartat v. 1952 ja 1981. Selvitysalue on merkitty viitteellisesti violetilla viivalla.

Lähde: Maanmittauslaitos.fi.

Historialliset ilmakuvat osoittavat selvitysalueen metsähistoriaa ja sen lähiympäristön muuttumista rakennetuksi alueeksi 1990-luvun loppuun mennessä (kuvat alla). Ilmakuvat ovat vuosilta 1946, 1971, 1996 ja 2007. Kiinteistörajat ovat kaikissa ilmakuvissa nykytilanteen mukaiset.



Kuva 20. Selvitysalueen lähiseudun peruskartat v. 1952 ja 1981. Selvitysalue on merkitty violetilla viivalla.
Lähde: Paikkatietoikkuna.fi

Maisemarakenne ja maisemakuva

Selvitysalue rajautuu tiealueisiin ja kevyen liikenteen väylään. Selvitysalueen itäosa on havupuuvaltaista metsää, jossa valtalajina on mänty. Alueen keskellä on luode-kaakko -suuntainen ja etelä-pohjois -suuntainen päällystetty kevyen liikenteen väylät. Länsiosa on lähinnä liikekeskusaluetta, jossa keskellä on liikerakennusalue sekä pohjois- ja eteläpuolella siihen liittyvät päällystetyt pysäköinti- ja huoltoalueet.

Alueen maiseman kannalta yhtenäinen alue on itäosan mäntyvaltainen varttunut metsä. Tämän metsän puusto on kookasta. Sitäkin suurempia mäntyjä on eteläreunalla ja pohjoisreunan länsireunalla, joissa kummassakin on useita kookkaita ja rinnankorkeuslähimitaltaan 35–40 cm mäntyjä. Selvitysalueen ulkopuolella, lähialueella on samankaltaisia huomattavan isoja mäntyjä kohtalaisen runsaasti.



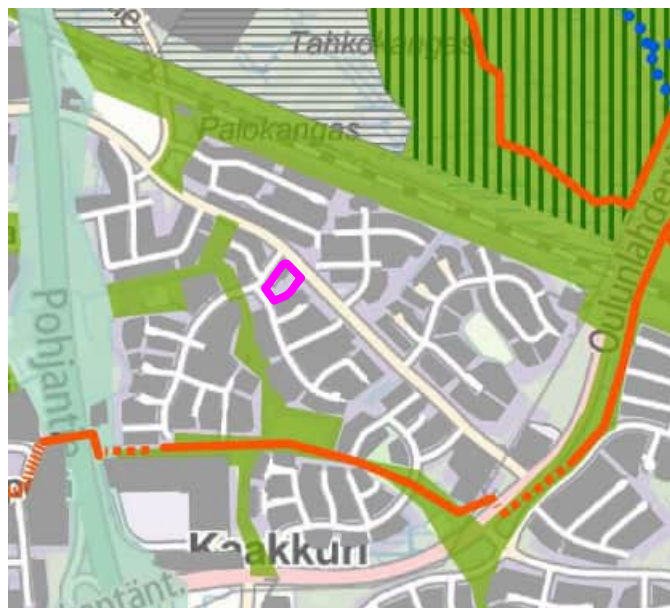
Kuva 21. Selvitysalueen keskiosassa on liikekeskukseen ja sen vieressä olevan kevyen liikenteen väylä. Yläkuvassa näkyy myös kaakkoon suuntautuva päällystetty kevyen liikenteen väylä. Alakuva on kuvattu selvitysalueen eteläpäästä ja sen keskiosasta pohjoiseen. Selvitysalueella, kuvassa kevyen liikenteen väylän oikealla (itäpuolella) on useita isoja läpimitaltaan 35–40 cm mäntyjä. Samanlaisia huomattavan suuria mäntyjä on myös kevyen liikenteen väylän länsipuolella.

Viheralueverkosto

Oulun kaupunki on laatinut kaupungin keskustan lähialueille VILMO-selvityksen viheralueverkostosta ja luonnon monimuotoisuudesta sekä suositukset maankäytölle (kuvat alla).

Selitteet

- Oleva virkistysyhteys viheralueella
- Virkistysyhteyden tarve viheralueella
- Viheryhteyden tarve rakennetulla alueella
- ||||| Keskuspuisto (keskeinen virkistysalue)
- Virkistysalue (V,VU) (lähdeviittaus 2)
- Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M,MA,MU,MY) (2)
- Hautausmaa-alue (EH) (2)
- Loma- ja matkailualue (RA,RM,RP) (2)
- Vesistö ekologisena yhteytenä
- Uhanalaiskeskittymä (4)
- Monimuotoisuuskeskittymä (4)
- Suojelualue (3)
- Natura-alue (1)
- Suojavihervalue (EV) (2)
- Rakennettu alue (3)
- Rakentamiseen varattu alue* (2)



Kuva 22. Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus, ote selvitysalueen lähiympäristöstä.

Lähde: Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus, viheralueverkosto, kartta 2.1, Oulun kaupunki. <https://www.ouka.fi/media/6461/download>.

Selvitysalue ei sisälly viheralueverkostoon. Selvitysalueen ulkopuolelle, eteläpuolella on merkitty virkistysyhteys (vihreä).

Selitteet

- ||||| Tärkeä viheralueverkoston osa
- Alueisiin sisältyy
 - Ydinvihervalue
 - Merenrannan viherakseli
 - Kaupunginjoen varren viherkila
 - Oulujoen rantojen viherkila
 - Pyyköjärven - Kalmenojen viherkila
- ||||| Kehitettävä tärkeä viheralueverkoston osa
- Alueet ovat osa ulkokehää
- ↔ Viherekahä (ydinkahä, sisäkahä, ulkokehä)
- ↔ Pääviherkäytävä
- Suojelualue (lähdeviittaus 4)
- Natura-alue (2)
- Monimuotoisuuskeskittymä (6)
- Uhanalaiskeskittymä (6)
- Virkistysalue (V,VU) (5)
- Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M,MA,MU,MY) (5)
- Loma- ja matkailualue (RA,RM,RP) (5)
- Hautausmaa-alue (EH) (5)
- Suojavihervalue (EV) (5)
- Tie (1)
- Rautatie (1)
- Rakennettu alue (4)
- Rakentamiseen varattu alue* (5)
- Vesistö (1)



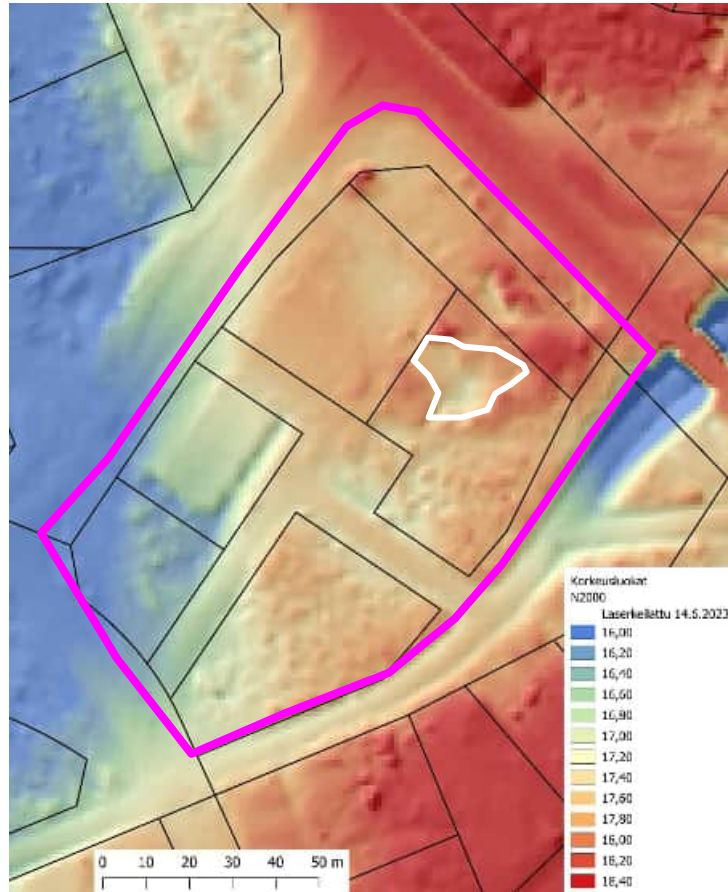
Kuva 23. Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus, luonnon ja maiseman suositukset, ote selvitysalueen lähiympäristöstä.

Lähde: Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus, luonnon ja maiseman suositukset maankäytölle, kartta 2.1, Oulun kaupunki. <https://www.ouka.fi/media/6457/download>.

5.3 Pinnan muodot

Selvitysalue on pienialainen ja maan pinnan muodoiltaan tasainen alue (kuva alla). Laserkeilausaineiston perusteella sen pinnan korkeus vaihtelee +16,5—+18,2 (N2000).

Selvitysalueen pohjoisosassa on vanha pieni ja matala maankaivualue, jossa maanpintaa on kaivettu yleensä 0,5 m:n syvyydeltä. Alue on merkitty alla olevaan kuvaan valkoisella viivalla. Selvitysalueella ei ole oja.



Kuva 24. Selvitysalueen maan pinnan muodot 14.6.2023 laserkeilatun aineiston perusteella.

Lähde: Maanmittauslaitos.

6 YHTEENVETO JA SUOSITUKSET

Selvitysalueella ei ole sellaisia erityisiä luontoarvoja, joita pitäisi ehdottomasti säilyttää.

Selvitysalue voi olla osa ekologista metsäkäytävää, jossa esimerkiksi lintulajit vaativat metsäpeitteistä ympäristöä. Selvitysalueen ulkopuolella on alla olevan kuvan perusteella säilytetty hyvin metsäisiä ympäristöjä ja niistä voi hyötyä osa tavanomaisesta metsälajistosta.



Kuva 25. Metsäiset ekologiset yhteydet on merkitty vihreillä nuolilla selvitysalueelta lähiympäristön muihin metsäisiin viheralueisiin.

Lähde: Paikkatietoikkuna.fi

Metsän rakennepiirteet, kuten puuston tasaikäisyys, tasainen tilajakauma ja lähes kokonaan puuttuva lahopuu, ovat heikentyneet ihmistoiminnan seurauksena. Lisäksi alue on pieni, jolloin koko metsä on käytännössä reunavaikutuksen piirissä. Nämä yhdessä heikentävät selvitysalueen ekologista arvoa.

Selvitysalueella ei ole edustavia luontotyyppejä, luontodirektiivin luontotyyppejä, luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n suojeltuja luontotyyppejä, vesiluontotyyppejä (VL 2:11 §) tai muita huomioitavia luontotyyppejä.

Luontotyyppinä esiintyy lehtomainen kangas (VU, vaarantunut), tuore kangas (VU) ja kuivahko kangas (EN, erittäin uhanalainen). Luontotyyppien edustavuus on kuitenkin vähäinen ja heikentynyt, koska puustoa on harvennettu, puusto on melko tasaikäistä ja lahopuuta on enintään vain hyvin vähän tai ei ollenkaan.

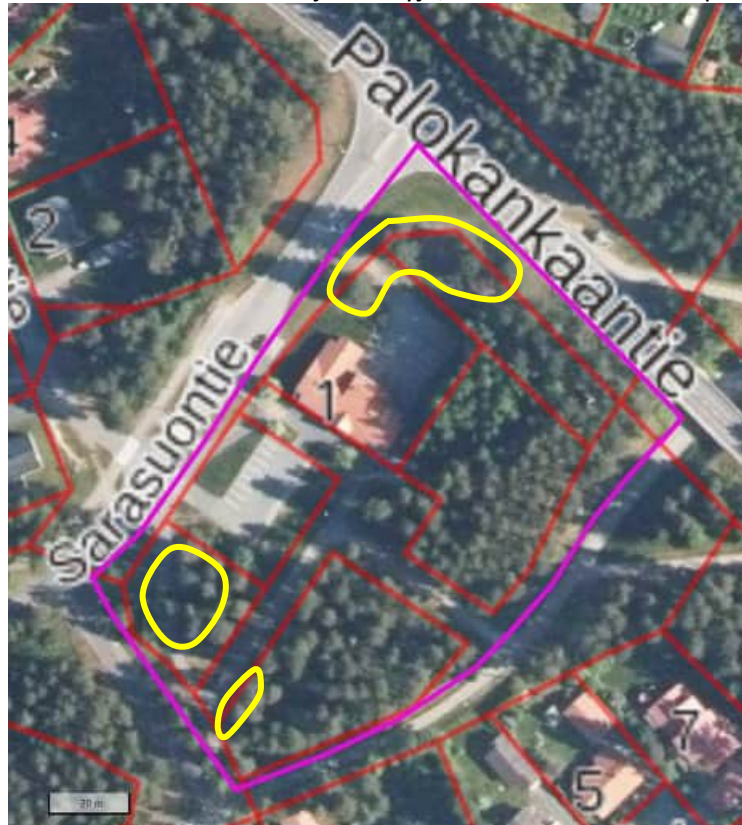
Luontoselvitykset ja -luontovaikutusten arviointi -oppaassa (Syke 43/2023) on esitetty luontotyyppi- ja lajiesiintymien merkittävyyden arvottamisessa neljä arvoluokkaa. Tämä selvitysalue ei tehtyjen luontokartoitusten perusteella sisälly mihinkään näistä arvoluokista, vaan on oppaassa mainittua "tavanomaista luontoa, jolla ei katsota olevan erityistä arvoa luonnon monimuotoisuudelle tai ekologisille yhteyksille".

Selvitysalueella ei ole metsälain 10 §:n tarkoittamia erityisen arvokkaita elinympäristöjä.

Uhanalaisia lajeja ei todettu eikä niitä ole tallennettu laji.fi-tietokantaan. Kasvisto on tavanomaista metsälajistoa, vieraslajeja ei havaittu. Linnusto on tavanomaista havu- ja sekametsien linnustoa. Kolopesijöille on kenties vain yksi kolopuu alueella. Linnuston kannalta alue ei ole arvokas. Muille eläinlajeille selvitysalue ei vaikuta olevan merkittävä.

EUROBATS--sopimuksen julkaisusarjan osassa 9 (Kyheröinen ym. 2019) linjataan maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen yhteydessä annettavista tärkeimmistä suosituksista. Jos vertaa näitä suosituksia selvitysalueen tilanteeseen ja mahdolliseen maankäytön muutokseen (uusien rakennusten rakentaminen) voi todeta, että suositukset toteutuvat edelleen selvitysalueella. Näin siksi, koska maankäyttö sijoittuu suhteellisen pienelle alalle, uusia laajoja aukkoja ei tule, siirtymäreitit säilyvät selvitysalueen ulkopuolella pohjoispuolella, jossa on viheralueita, puoliavoimia paikkoja ja veden läheisyyttä.

Maiseman kannalta huomiota herättää eteläosan länsireunan ja pohjoisosan länsireunan huomattavan isot männyt. Tällaisia puuyksilöitä olisi hyvä säästää nykyisen kaltaisina ryhminä. Ne ovat vielä kasvukunnossa. Molempien alueiden puuryhmät sijaitsevat kevyen liikenteen väylien ja katujen vieressä, jolloin ne näkyvät hyvin siellä liikkuville ja ovat sen vuoksi lähimaisemassa arvokkaita. Lähiympäristössä, selvitysalueen ulkopuolella, on samankaltaisia huomattavan isoja mäntyjä, mutta ne ovat muun puuston seassa.



Kuva 26. Maankäytön suosituksissa ehdotetaan säilytettäväksi isojen mäntien ryhmiä pohjois- ja eteläreunalla (keltaiset alueet).

Lähde: Paikkatietoikkuna.fi

7 LÄHTEET

Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2013–2015. Pohjois-Pohjanmaan liitto, Oulu, 2013—2015.

Kyheröinen, E-M., Aulagnier, S., Dekker, J., Dubourg-Savage, M-J., Ferrer, B., Gazaryan, S., Georgiakakis, P., Hamidovic, D., Harbusch, C., Haysom, K., Jahelková, H., Kervyn, T., Koch, M., Lundy, M., Marnell, F., Mitchell-Jones, A., Pir, J., Russo, D., Schofield, H., Syvertsen, P.O. & Tsoar A. 2019. Guidance on the conservation and management of critical feeding areas and commuting routes for bats. – EUROBATS Publication Series No. 9. UNEP/EUROBATS Secretariat, Bonn, Germany, 109 pp. https://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/publications/publication_series/WEB_DIN_A4_EUROBATS_09_ENGL_NVK_01042019.pdf

Oulun kulttuuriympäristön teemayleiskaava. Ehdotus 15.3.2024, Oulun kaupunki. <https://www.ouka.fi/media/8941/download>.

Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus, viheralueverkosto, kartta 2.1, Oulun kaupunki. <https://www.ouka.fi/media/6461/download>.

Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus, luonnon ja maiseman suositukset maankäytölle, kartta 2.1, Oulun kaupunki. <https://www.ouka.fi/media/6457/download>.

Paikkatietoikkuna.fi. Maanmittauslaitoksen karttapalvelu.

Suomen lajitietokeskus. Laji.fi-tietokanta, tarkistettu 1.10.2024.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. Ladattavissa internetistä <https://lepakko.fi>.

Suomen ympäristökeskus 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle, 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023, 378 s.